

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради

09.06.2022 № 6

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора

Комарнівського ОЗЗСО І-ІІІ
ступенів

25.08.2022 № 51- о

Освітня програма
Комарнівського ОЗЗСО І-ІІІ ступенів
для 6-11 класів
на 2022-2023 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Пояснювальна записка.
2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.
3. Загальний обсяг навчального навантаження.
4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями.
5. Перелік варіантів типових початкових планів та модельних навчальних програм.
6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання.
7. Опис інструментарію оцінювання.

1. Пояснювальна записка.

Комарнівський ОЗЗСО I-III ступенів знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку і штамп.

Навчальний заклад розташований за адресою: -

Засновником закладу є Комарнівська міська рада

Рік заснування: 1946 рік

Відповідно до Статуту головною метою закладу є забезпечення реалізації прав громадян на здобуття повної загальної середньої освіти.

Освітня програма на 2022-2023 навчальний рік розроблена відповідно до:

- Конституції України;
- Закону України «Про освіту» (стаття 33),
- Закону України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 11),
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року №405,
- Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, затвердженої наказом МОН України від 20 квітня 2018 року № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 № 464),
- наказу МОН України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»,
- наказу МОН України від 16.04.2018 р №367. “Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти”
- Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти,
- навчальних програм, підручників та навчально-методичних посібників, рекомендованих МОН України (лист МОН про перелік навчальної літератури, рекомендованої МОН України для використання у ЗО у відповідному навчальному році).

Головними завданнями закладу є:

- сприяння в реалізації державної політики у галузі освіти з врахуванням особливостей соціально-культурного середовища м.Комарна;
- виховання шанобливого ставлення до родини, поваги до народних традицій і звичаїв, державної мови, національних цінностей українського народу та інших народів і націй;

- формування і розвиток соціально зрілої, творчої особистості з усвідомленою громадянською позицією, почуттям національної самосвідомості, особистості. підготовленої до професійного самовизначення,
- виховання в учнів поваги до Конституції України, державних символів України, прав і свобод людини і громадянина, почуття власної гідності, відповідальності перед законом за свої дії, свідомого ставлення до обов'язків людини і громадянина;
- розвиток особистості учня, його здібностей і обдарувань, наукового світогляду;
- реалізація права учнів на вільне формування політичних і світоглядних переконань;
- формування в учнів свідомого й відповідального ставлення до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, навичок безпечної поведінки;
- створення умов для оволодіння системою наукових знань про природу, людину і суспільство.

У 2022-2023 навчальному році у закладі функціонує 21 клас, де навчається 435 учнів.

Враховуючи освітні потреби здобувачів освіти, запити батьків, фахову підготовку педагогічних працівників, матеріально технічну базу, в закладі поглиблене вивчення англійської мови, другою іноземною є польська.

Заклад здійснює освітній процес українською мовою за денною формою навчання в одну зміну, тривалість навчального тижня в закладі – 5 робочих днів. Відповідно до статті 10 Закону України «Про повну загальну середню освіту» освітній процес організовується в межах навчального року, що розпочинається у День знань – 1 вересня, триває не менше 175 навчальних днів і закінчується не пізніше 1 липня наступного року.

Структура навчального року за семестровою системою:

I семестр – 01.09 - 30.12

II семестр – 16.01 - 30.06

Канікули:

Осінні – 31.10 - 04.11

Зимові – 31.12 - 13.01

Весняні - 27.03 - 31.03

Тривалість уроків та перерв:

Тривалість уроку	Перерва
1 урок – 9.00 – 9.45	10 хв.
2 урок – 09.55 – 10.40	15 хв.
3 урок – 10.55 – 11.40	20 хв.
4 урок – 12.00 – 12.45	15 хв.
5 урок – 13.00– 13.45	15 хв.
6 урок – 14.00 – 14.45	10 хв.
7 урок – 14.55 – 15.40	5 хв.
8 урок – 15.45 – 16.30	

Режим дня відповідає вимогам Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, створює оптимальні умови для здійснення успішної освітньої діяльності. Розклад уроків складається з урахуванням динаміки працездатності учнів протягом дня, тижня, семестру, чергування видів діяльності і раціонального розподілу навчального навантаження.

Закінчується навчальний рік проведенням державної підсумкової атестації після завершення здобувачами освіти базового рівня освіти та повного загального рівня освіти у формі ЗНО.

2. Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Вимоги до осіб, які можуть продовжувати здобуття базової середньої освіти у 6-9 класах

Здобувачі освіти, які завершили навчання у 5 класі на 1 вересня поточного навчального року повинні продовжувати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть продовжувати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти).

Повна загальна середня освіта (профільна освіта) здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Учні, які здобули базову середню освіту та склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

3. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 6-9-х класів складає 4795 годин/навчальний рік: для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-х класів – 1207,5 годин/навчальний рік, для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах закладів загальної середньої освіти II ступеня

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів повної загальної середньої освіти для 10-11-х класів складає 2660 годин/навчальний рік: для 10-х класів – 1330 годин/навчальний рік, для 11-х класів – 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах освітнього закладу, які дають цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлюють погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначають гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту через окремі предмети та охоплює інваріантну та варіативну складову.

4. Опис очікуваних результатів навчання за освітніми галузями

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти, затверджених Кабінетом Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1392(зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ № 538 від 07.08.2013, № 143 від 26.02.2020) визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної галузі та навчальних програм.

Результати навчання в 6-11 класах повинні робити внесок у формування таких ключових компетентностей учнів:

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<i>Уміння:</i> ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати

		думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас. <i>Ставлення:</i> розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. <i>Навчальні ресурси:</i> означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.
2	Спілкування іноземними мовами	<i>Уміння:</i> здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. <i>Ставлення:</i> критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. <i>Навчальні ресурси:</i> підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.
3	Математична компетентність	<i>Уміння:</i> оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. <i>Ставлення:</i> усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку

		технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії

7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства. Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах

		мистецтва.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних, враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток»,

«Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметiв та предметних циклiв; їх необхідно враховувати при формуваннi шкiльного середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лiніями реалізується насамперед через:

- організацію освітнього середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуваннi духовного, соціального i фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади i методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметiв при навчаннi за наскрізними темами рiзна i залежить від цілей i змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;
- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу i роботу гуртків.

Наскрізнi лiнii ключових компетентностей:

Наскрізна лiнiя	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля i розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь. Проблематика наскрізної лiнii реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища i людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.

Громадянська відповідальність	Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок. Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.
Здоров'я і безпека	Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище. Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.
Підприємливість і фінансова грамотність	Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо). Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.

Враховуючи призначення і місце закладу в освітньому просторі ліцей працює над досягненням таких цілей та задач:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту базової та повної загальної середньої освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;

- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

5. Перелік варіантів типових навчальних планів та модельних програм

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого та третього рівнів освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Він охоплює інваріантну складову, сформовану на державному рівні та варіативну складову. Варіативна складова навчального плану визначена на основі запитів учнів та їх батьків, з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження курсів за вибором, що розширюють світоглядне спрямування.

Навчальний план для учнів 6-9 класів розроблено на основі Типової освітньої програми.

Орієнтовний навчальний план для учнів 6-9 класів.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах			
		6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2
	Перша іноземна мова(англ)	5	5	5	5
	Друга іноземна мова(пол)	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	1
Мистецтво*	Мистецтво	1	1	0,5	0,5
Математика	Математика	4	-	-	-
	Алгебра	-	2	2	2
	Геометрія	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-

	Біологія	2	2	2	2
	Географія	2	2	2	1,5
	Фізика	-	2	2	3
	Хімія	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	0,5	0,5
	Фізична культура**	3	3	3	3
Разом		29,5+3	31+3	31,5+3	33+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Екологія	1	1	1	0
	Вакансія	0,5	0	0,5	0
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		31+3	32+3	33+3	33+3

Навчальний план для учнів 10-11 класів розроблено на основі таблиці 2 (Навчальний план для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти) Типової освітньої програми з урахуванням таблиці 3 (Орієнтовна кількість навчальних годин для профільних предметів) до Типової освітньої програми.

Орієнтовний навчальний план для 10-11 класів

Предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
	10	11
Базові предмети	27 (29)	26 (28)
Українська мова	2	2
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англ)	5	5
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3	3
Біологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика і астрономія	3	4
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірково-обов'язкові предмети (Інформатика, Технології, Мистецтво)	3	3
Інформатика	2	1
Технології	1	2
Разом	33	32

Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	Польська/Німецька	2	2
	Екологія	1	1
	Правознавство	1	1
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		33	33
Всього фінансується (без урахування поділу класу на групи)		38	38

Учні з особливими освітніми потребами (з порушеннями інтелектуального розвитку, затримкою психічного розвитку), здобувають освіту в закладі за індивідуальними програмами розвитку, що будуть складені на основі типових освітніх програм та навчальних планів, затверджених наказами МОН України з урахуванням навчальних планів відповідних класів. Для розробки відповідних планів використовуватимуться:

- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОНУ від 12.06.2018 № 627;
- Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти III ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОНУ від 21.06.2018 № 668;

Перелік навчальних програм

Українська мова

Класи	Програма
5-9	УКРАЇНСЬКА МОВА. 5–9 класи Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Українська мова (профільний рівень). 10-11 класи",

	затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
--	---

Українська література

5-9	УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Українська література (профільний рівень). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 №1407
5-9	ІНОЗЕМНІ МОВИ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи іноземна мова. Рівень стандарту. Затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Англійська мова

Зарубіжна література

5-9	ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Зарубіжна література. Рівень стандарту. Затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 № 1407

Історія України. Всесвітня історія

5-9	ІСТОРІЯ УКРАЇНИ. ВСЕСВІТНЯ ІСТОРІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма з історії України та всесвітньої історії для 10-11 класів загальноосвітніх шкіл, затверджена Наказом Міністерства освіти і науки № 1407 від 23.10 2017 року

Основи правознавства

9	ПРАВОЗНАВСТВО. 9 клас. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
---	--

Мистецтво

7	МИСТЕЦТВО. 5–7 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
---	---

Математика. Алгебра. Геометрія

7-9	МАТЕМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Математика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Біологія

7-9	БІОЛОГІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Біологія і екологія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Географія

7-9	ГЕОГРАФІЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Географія. 10-11 класи. (рівень стандарту), затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Фізика

7-9	ФІЗИКА. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Фізика і астрономія 10-11 (рівень стандарту), авторського колективу Національної академії наук України під керівництвом Локтева В.М., затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Хімія

7-9	ХІМІЯ. 7–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Хімія. 10-11 класи (рівень стандарту). Навчальна програма для ЗЗСО, затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Трудове навчання

7-9	ТРУДОВЕ НАВЧАННЯ. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	--

Технології

10-11	Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
-------	---

Інформатика

7-9	ІНФОРМАТИКА. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
10-11	Навчальна програма "Інформатика (рівень стандарту). 10-11 класи", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407

Основи здоров'я

7-9	ОСНОВИ ЗДОРОВ'Я. 5–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	---

Фізична культура

7-9	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 5–9 класи (затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407)
10-11	НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ для загальноосвітніх навчальних закладів 10 – 11 класи (рівень стандарту) затверджена наказом МОН від 23.10.2017 № 1407

Мистецтво

8-9	МИСТЕЦТВО. 8–9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
-----	---

Захист України

10-11	Навчальна програма "Захист Вітчизни, для навчальних закладів системи загальної середньої освіти (рівень стандарту)", затверджена наказом МОН України від 23.10.2017 № 1407
-------	--

6. Форми організації освітнього процесу та методи навчання

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх освітніх потреб.

Основною формою організації освітнього процесу є класно-урочна система. В освітньому процесі використовуються різні типи уроку: формування компетентностей. розвитку компетентностей, перевірки та/або оцінювання

досягнення компетентностей, корекції основних компетентностей, комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, брифінги, квести, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Учням, які готуються здавати іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За необхідності освітній процес може відбуватися в дистанційному та змішаному режимах із використанням сучасних освітніх інструментів: поєднання онлайн-занять через Zoom, Gooql Meet; заздалегідь записаних відео-уроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використанням платформи Classroom.

За потреби у закладі може бути організовано індивідуальні форми здобуття освіти (зокрема екстернатну, сімейну (домашню), педагогічний патронаж), реалізовано індивідуальну освітню траєкторію учня.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Відповідно до Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у закладах загальної середньої освіти (додаток 2 до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06.03.2002 р. за № 229/6517, із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти № 572 від 09.10.2002 наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту № 921 від 17.08.2012 наказом Міністерства освіти і науки N 401 від 08.04.2016) клас може ділитися на групи під час вивчення української та іноземної мов за умови більше 27 учнів у класі, при поглибленому вивченні іноземної мови з клас ділиться на групи з 8–10 чол. у кожній (не більше 3 груп), при проведенні уроків з трудового навчання за умови більше 27 учнів у класі, при проведенні уроків фізичної культури у 10–12-му класах (окремо для хлопців і дівчат) за умови більше 27, але не менше 8 учнів у групі, під час проведення практичних занять з інформатики з використанням комп'ютерів за умови не менше 8 учнів у групі.

7. Опис інструментів оцінювання

Оцінювання результатів навчання здобувачів освіти здійснюється відповідно до Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і

науки, молоді та спорту України від 13 квітня 2011 р. № 329 (zareєстровано в Міністерстві юстиції України від 11 травня 2011 р. за № 566/19304), та Орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 21 серпня 2013 р. № 1222.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються чотири рівні навчальних досягнень учнів: початковий, середній, достатній, високий.

Оцінювання здійснюється у процесі повсякденного вивчення результатів навчальної роботи учнів, а також за результатами перевірки навчальних досягнень учнів: усної (індивідуальне, групове, фронтальне опитування), письмової (самостійна робота, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування, та ін.) та Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України від 13.04.2011 року № 329. Критерії, що розробляються вчителями спільно з учнями для оцінювання різних видів завдань, для різних занять або навчальних тем розміщуються в навчальних кабінетах або ж оголошуються перед початком виконанням робіт.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з усіх предметів розміщені на офіційному сайті закладу.

Основними видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завдання є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне та фронтальне опитування; робота з діаграмами, графіками, схемами; зарисовки біологічних об'єктів; робота з контурними картами; виконання учнями різних видів письмових робіт; взаємоконтроль учнів у парах і групах; самоконтроль тощо. В умовах упровадження зовнішнього незалежного оцінювання особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів. Інформація, отримана на підставі поточного контролю, є основною для коригування роботи вчителя на уроці.

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематичне оцінювання навчальних досягнень учнів забезпечує:

- усунення безсистемності в оцінюванні;
- підвищення об'єктивності оцінки знань, навичок і вмінь;

- індивідуальний та диференційований підхід до організації навчання;
- систематизацію й узагальнення навчального матеріалу;
- концентрацію уваги учнів до найсуттєвішого в системі знань з кожного предмета.

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, контрольних робіт) та навчальної активності школярів.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання. У процесі вивчення значних за обсягом тем дозволяється проводити декілька проміжних тематичних оцінювань. І, навпаки, якщо на опанування матеріалу теми передбачено, наприклад, 2-3 навчальні години, вони можуть об'єднуватися для проведення тематичного оцінювання. При виставленні тематичної оцінки враховуються всі види навчальної діяльності, що підлягали оцінюванню протягом вивчення теми. При цьому проведення окремої тематичної атестації при здійсненні відповідного оцінювання не передбачається.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень (учениця) має право на підвищення семестрової оцінки. Семестрове оцінювання здійснюється на підставі тематичних оцінок. При цьому мають враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом семестру, важливість теми, тривалість її вивчення, складність змісту тощо.

Річне оцінювання здійснюється на підставі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. При виставленні річної оцінки мають враховуватися: динаміка особистих навчальних досягнень учня (учениці) з предмета протягом року; важливість тем, які вивчались у I та II семестрах, тривалість їх вивчення та складність змісту; рівень узагальнення й уміння застосовувати набуті протягом навчального року знання тощо. Відповідно до чинних нормативних актів і семестрова і річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Коригування семестрової оцінки проводиться згідно з пунктом 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496. Коригування річної оцінки проводиться згідно з пунктами 9-10 Порядку переведення учнів (вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України

14.07 2015 № 762 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 08 травня 2019 року № 621).